

Kayëta ir Bêšewif in Lilaya in

Kayëta ir Bêšewif ijo ala ax nang ex na ba noÿo ÿëgwëk. Er kë reyand mëne Yesu Kërisët nëmëca këbi Moyis do gë dek bëlawënel bër Kaxanu bën. Gayikwa mëñ şësëk gër kërëwa şadaxa ir din ir din ir këbo sebanaxënd Kaxanu beñëjënax in. Ga ñata ko dek er ebax exo di eni pexaxën bela in, Yesu Kërisët abaka baka ko gër Sëm. Do mëñ rix këño aşadaxan alëngw ar din ir din. Akayëta año ro këbi sëyalind Bêšewif bërëwëk end Kërisët bën mëne aÿap ÿapëk eno tëf mëñ fo, këreni bakan na cale ikarëk indebën ij. Er ex gër akayëta in:

End enëngwët do gë emënënen ed ngwën eñ:
1.1–2.4.

End apexa and wëlaw ko Yesu Kërisët eñ: 2.5–4.13.

End aşadaxan alëngw ar gër orën eñ: 4.14–6.12.

End eter ed gë şadaxa ir Yesu eñ: 6.13–10.39.

End ekwëta ed xwënaxënënd këbo Kaxanu eñ:
11.1–13.25.

End Asëñiŵ ar Kaxanu eñ

¹ Akarëk añ, Kaxanu bakëlëbëd bakëlëbëd do gë bamatinali bandanjëm felëra këbi bëxarëk bërebi bën paß gë bëlawënel bën.

² Barikan gër bakey bapelatar band hi këne baño, afelëra felëra këbo paß gë Asëñiŵ. Ata

Kaxanu paβ gë Asëñiŵ irexëm ijo ri ko ngwën inj do mën̄ fo ex ar sana këŋo exo kwën beŷ dek an.

³ Gër Asëñiŵ ijo šanayak oye or enjaran end Kaxanu ol,

gër ndexëm fo watic enimin ola orexëm ol, bête mën̄ fo lëkayak ngwën inj gë eyeyan epan-gak edexëm el.

And rin këbi bela šadaxa ir angunëtan and beñëŋenax aŋ,

abaka baka ko ŷëpax ko yaŋ gër orën, gër liw̄ ir Kaxanu, mën̄ ar gë owun osëm an[☆].

End Yesu do gë omeleka eŋ

⁴ Asëñiŵ ijo nëmëca këbi or gapak ol omeleka ok mën̄ yëlxën këŋo Kaxanu oŵac or wëlik nëmëc gë orebën ol.

⁵ Enimin Kaxanu, elod aŋo pel ex na meleka:

«Wëj ex Asëñiŵën, wëno wa rëŵ ki doru.»

Do bête:

«Wëno kë hi Sëm do mën̄ exo gi Asëñiŵën.»

⁶ Barikan Kaxanu and baŋo lawënëgund Asëñiŵ gër ngwën ro aŋ, mën̄ ar hik d̄amana exo dixën beŷ dek an, are re ko:

«Dek omeleka od Kaxanu ok, poxiyindëlexëni eno cale^{☆!}»

⁷ End omeleka eŋ cëŋ, are re ko:

«Omeleka od Kaxanu ok b̄angoc exëni,

Bëriyenin b̄erexëm exëni ang xodux or xafaxafa fo.»

⁸ Barikan end Asëñiŵ eŋ, are re ko:

☆ **1:3 1.3** Calemoñëŵ 110.1 ☆ **1:6 1.6** Acariyakinëm 32.43

«E Kaxanu, ayël yël këyo din ir din acët and
owun orey and ex acët and or šenene aņ.

⁹ Añan ñan këy end šenene eņ do šus këy
eññenax eņ.

E Kaxanu, Kaxanu sana ki,
mëņ xoš ki gë ogu exi nëngandëraxënënd
do mondako sana ki gayikako abal këņo balënd
endey eņ nëmëc gë end bošandax eņ*.»

¹⁰ Do bête:

«Axwën, wěj rik edëďa ed ebar el elod gër ŷanar
do orën ol, andiyen andey ex.

¹¹ Orën ol gë ebar el ašapër kë šapër
axar kë xar ang banjëm fo.

Barikan wěj din ir din këy bayi.

¹² Alongomira këy longomira ang bacudƒ bakarëk
fo,

do ey nëm̄ba ang këni nëm̄band bacudƒ bacëxe
ak.

Barikan wěj din ar hi këy an këy bayi,
ola orey ol or din ir din ex*.»

¹³ Kaxanu nande fel këņo na meleka:

«Ñëpal gand liw̄ iram ro
xali mëni bar bërangoŷëra andey bën eni gi
ambëñaxën andey*?»

¹⁴ Ax gi ex na nde omeleka ok ex bangoc band
këņo riyeninënd Kaxanu baņ? Ax gi ex na
nde bën këbi lawëndërand eni di andiyen and
edëcara ed bër kë šot Apexa bën?»

✧ **1:9 1.9** Calemoñëw̄ 45.7-8 ✧ **1:12 1.12** Calemoñëw̄ 102.26-28

✧ **1:13 1.13** Calemoñëw̄ 110.1

2

End apexa akëbënaxik enj

¹ Mën ex, aŷap ŷapëk ene balëkënalinde mban eyeyan ed wël këne el këdi këbo nambeli ala.

² Enimin, angëmëne eyeyan ed wëlaw këni omeleka el ed mokwëta ex, angëmëne Kaxanu ŷenene nöp babi bër wëndërak do hëp bax eni kwëta bën,

³ mondake kënëŋo ŷanade biyi angëmëne alangangan langangan këne apexa and xëbënëk mondako aŋo? Axwën Yesu ga ŷanak wa etëfëtëran ed apexa aŋo el bëtaxën këni bër baŋo baxët bën ene nangaxëne mëne däl dën ex.

⁴ Ax gi ex na nde wa Kaxanu afëb baxo fëbënd osede orebën ol ga babi yëlënd panga ind bani rixënënd becarax inj, gë bërëcaxik bënd ex yo, do gë banjëla band babi yëlënd Angoc Amënëk ban ang këŋo ŷandi ak?

⁵ Gayikwa ngwën ingaŷax ind këne rende ayow kë yow inj, Kaxanu abi yël ex na owun ol omeleka ok.

⁶ Barikan ala rek na gër Oñëgw Omënëk:
«Kaxanu, ine ngwa hi ko Asëñiŵ ar ala an,
mën ki balaxënënd mondako endexëm enj?
Noŷo ngwa hi ko mën këyo fëŷëpëŷaxënënd
mondako?»

⁷ Tëkër fo wã bay exo bana gër omeleka,
Ata wëj ŷud këyo owun or gë enjaran ol do gë or
gapak ol.

⁸ Beŷ bën dëk xwët këy dila gër osapar
orexëm✧.»

✧ 2:8 2.8 Calemoñëŵ 8.5-7

Kaxanu, ga bar ko ako beŷ bën dek gër owun orexëm, ŷoweŷ ax bayi ex na. Dal ex gërëgako ane watênde ex na mêne gër beŷ dek wun ko.

⁹ Barikan awat kênêŷone wate Yesu, mên ar bana bax imêd fo gër omeleka an. Awat kênêŷone wate ga wun ko, gë enjaran eŷ do gë or gapak ol gayik mên sorok ecës el. Gë oyekax or Kaxanu ol, ŷêsaxên baxo Yesu nê end bela dek.

¹⁰ Enimin, Kaxanu rik beŷ bën dek do mên xwênêk. Do ga ŷandi kênjo ebi mêla bela bërânjëm gër enjaran endexëm, seb kênjo Yesu exo toro, exo gixên aŷelêk ar ebi mêlanaxênegu apexa an.

¹¹ Gayikwa ar kê wênênênd an do gë bër wênên kêbi bën, nê arabat ŷanêgu keni. Mên ex, Yesu aŷo cêfênan ex na ebi mac bêmaŷe,

¹² and re ko:

«Asêfêtan kêmêni sêfêtan oŷac orey ol bêmaŷe bën,

ayas kêmi yas mërêxand ir amara✧.»

¹³ Do bête:

«Wêno axwêta kêmo xwêta Kaxanu.» Bête are re ko: «Nêkodêbo wêno gë bela bër yêl ke Kaxanu bën✧.»

¹⁴ Awa gayikako bela bêjo bër gë beman exêni, Yesu ahi hi baxo bête gë eman ang bën ak. Aŷês ŷês ko eŷo koraxên ar wêña babi bela gë ecës an, mêne ngêŷ ŷabucara in.

¹⁵ Mondako ri ko ebi dacêtaxên dek bër bax liyand gër oxadêp bën ga bani yêdand ecës el.

¹⁶ Enimin d'al ex, bërändewëra and Abëraxam bën yow baxo ebi dëca mondako, bari ax gi ex na omeleka.

¹⁷ Bëte aÿap ÿap bax eni bar andewëra amat gë bobinëm, exo gixën aşadaxan alëngw ar gë axaÿënan do ar mokwëta gër andiyen and Kaxanu, ebi dinaxën bulunda in şadaxa ir angunëtan ir beñëñenax in.

¹⁸ Gayikako mënñ dënñ anang nang ko er ex atëy in do gë er ex toro in, axor ko xor ebi dëca bër këbi faß atëy bën.

3

End Yesu do gë end Moyis eñ

¹ Wën bëmaÿe bëmënëk bën, wën bër hik şëf gër owac or Kaxanu or wac këñun gër orën bën, awa kamanino Yesu, mënñ ar këne reyarande poyoma mëne mënñ lawënëgu këño exo gi parëxanda do aşadaxan alëngw.

² Ar mokwëta hi baxo gër ogës od Kaxanu ang hi baxo Moyis akarëk ak, mënñ ar lawënëgu baño do xwëtënan baño dek bër gër iciw̃ indexëm an.

³ Ata Kaxanu, ga xwëta këño mbañ Yesu yëlxën këño enjaran end nëmëcak end Moyis eñ. Gayikwa ar bayëk iciw̃ an xëbënëk nëmëc gë iciw̃ ind bay ko in.

⁴ Enimin, iciw̃ ind ex yo ala bayëk, xarak Kaxanu ex ar bayëk beÿ dek an.

⁵ Moyis cën, ahi hi baxo ariyenin ar xwëta baño do xwëtënan baño dek bër gër iciw̃ indexëm bën exo deyaxënënd osede or er ko re in.

⁶ Barikan Kërisët ar mokwëta hi ko ang Asëñiŵ fo gër iciŵ indexëm. Xarak iciŵ iŋo, biyi ene angëmëne abayi këne bayinde ga xwëta këneŋone, do angëmëne abayi këbo bayind eyar ed këne ŷaŋelinde el.

End emëšen ed Kaxanu eŋ

⁷ Mëŋ rexën ko Angoc Amënëk aŋ:
«Doro, angëmëne en wëlënd oniŵ or Kaxanu ol,
⁸ këren mëšind na gër owëkw orewën ang bani
wëšind bëxarëk bërewën ak, yatir ri bafi
Kaxanu atëy gër ladawe.

⁹ Gër ladawe, bëxarëk bërewën bën ari bani rind
bend këmëni xoŷëanaxën beŋ
do awat wat bani bendam beŋ

¹⁰ xali bëniy ofëxw onax.

Mëŋ xoŷëanaxën bamëni banjex bandebën baŋ,
do re këme: “Banjëlan bandebën baŋ din këbi
nambelind

do ani nang ex na bapela bandam baŋ✧.”

¹¹ Awa ga xoŷ këme ako, yašar këme: Bëjo din
ani ŋat na gër ebar ed xëñënan këmëni eni
teyëtax✧!»

¹² Awa gër amara andewën titinayin de
bëmaŷe, kërexo gi na ar gë emëkw eparëdadik,
ed gë oŋëpëgënan, ed këŋo ñawëtand Kaxanu,
mëŋ ar gë aniyän an.

¹³ Barikan kemëndëringën andewën rewën
aŋ key yo key nand kën xorënd en de «Doro».
Gabatak kërex mëšind na gayik edi ed eñëŋëanax
end kë nambelind këŋo ŷetëŷetënd.

14 Enimin, abar wa bar kene gë Kërisët angëmene alëkaya lëkaya kene xali gër eñata ekwëta ed şot kene el, end d'al end w'a kene elod gër ýanar eñ.

15 Ga rek ako Oñëgw Omënëk:
«Doro angëmene awël wël kën oniŵ or Kaxanu ol,
këren mëşind na gër oŵëkw orewën ang yatir emëş end bëxarëk bërewën ak».

16 Xarak, nobën ex bër wël bax awël dëñ oniŵ or Kaxanu barikan wëşen këno bën? Ax gi ex na nde d'ek bër şanëgu bax gër ebar ed Misëra ga lëngweliw këbi Moyis bën?

17 Bëte nobën ex bër babi xoýënënd Kaxanu xali nëkak bëniy ofëxw onax bën? Ax gi ex na nde bër bax wëndërand bën, bër nemirak do lapëra kënëbi gër ladawe bën?

18 Do bëte nobën ex bër re baxo Kaxanu mène din ani ñat na gër ebar ed xëñënan babi eni teyëtax bën? Ax gi ex na nde bër kë wëşind bën?

19 Biyi awat kene watënde aye mène bela bëjo ani kor bana eni ñat në end oñëpëgënan odebën eñ.

4

1 Awa biyi yëdarandëne de gayikako eteyëta ed ebeya këbo Kaxanu el abayi bayik xali doro. Gabatak këreño wew na eño.

2 Gayikwa biyi bëte anangën nangën kënëbo Atëfëtan añ ang nangën banëbi bëxarëk bërebi ak. Bari bën eyeyan ed wël bani elo ýoweý ani cotaxën bana gayikwa ani kwëta bana.

³ Enimin, biyi bër xwëtak eyeyan elo bën, aňat këne ħate gër eteyëta ed re baxo:

«Awa ga xoÿ këme ako, bëjo din ani ñat na gër ebar ed xëñënan bamëni eni teyëtax[☆].»

Kaxanu anëka faÿ baxo andiyen andexëm an elod nand ri ko ngwën na.

⁴ End akey anjongakinëm eñ, na ex na gër ed rek gër Oñëgw Omënëk: «Ata Kaxanu seyëta ko yatir akey anjongakinëm, ga faÿ ko ðek andiyen andexëm an[☆].»

⁵ Oñëgw Omënëk ok are rek bëte: «Din ani ñat na gër ebar ed xëñënan këmëni eni teyëtax^{☆!}»

⁶ Awa gayikako bërëmar fo kë ħat gër eteyëta elo do mëne bëÿanar bër nangën banëbi Atëfëtan aňo bën ani ðil bana në end emëš endebën,

⁷ Kaxanu asana sana ko akey, mëne ngëñ «Doro», and re baxo elod anëka fo paß gë Dafid ang rew këme ecede ak:

«Doro angëmëne en wël oniŵ or Kaxanu ol, këren mëši na gër oŵëkw orewën[☆].»

⁸ Enimin, angëmëne Yosuwe aňateli ħateli bafi Bëyisërayel bën gër ebar ed ebax eni teyëtax, Kaxanu axo yeyan dona end akey acëxe.

⁹ Awa akey and eteyëta and bulunda ir Kaxanu exëna, ang akey anjongakinëm ak.

¹⁰ Gayikwa ala ar kë ħat gër eteyëta elo an, anëka seyëta ko andiyen andexëm an ang seyëta ko Kaxanu andexëm ak.

☆ **4:3 4.3** Calemoñëw 95.11 ☆ **4:4 4.4** Aňanar 2.2 ☆ **4:5 4.5** Calemoñëw 95.11 ☆ **4:7 4.7** Calemoñëw 95.7-8

¹¹ Awa biyi marane ene nate gër eteyêta elo, ala kërêx nambêra na nê end emêş endexëm, ang ri bani bêxarêk ak.

¹² Gayikwa eyeyan ed Kaxanu el kê yêlënd aniyân aŋ. Añaş kê ñaşënd ga ñakêk nêmêc duxuma ir fêco añaş fêco añaş. Añaş kê ñaşënd nêş gër ed fitarêk enjêw enj do gê angoc aŋ, nêş gër ocom, nêş gër odêngêş. Axiti kê xitind oñandi ok do gê banjêlan band ex gër emêkw ed ala baŋ.

¹³ Er ri ko Kaxanu in ax conayand na gër ogês odexëm: kerêt ko watënd beŷ bën dek, do gër lêngw irexëm kêne xwêşade ene deyaye dek bend ri kêne gër aniyân andebi beŋ: hik benjekax, hik beñênax.

End aşadaxan alêngw enj

¹⁴ Gayikako aşadaxan alêngw ar şot kênênone an, mêne ngên Yesu, Asêniw ar Kaxanu an, yaŋ gër orên baka ko, awa balêkênalindêne bend kêne reyarande poyoma beŋ.

¹⁵ Aşadaxan alêngw ar şot kênênone an, aye nang ko ang sitara kêne ak, gayikako mênj dênj atêy and ex yo hi kêno. Barikan gamatak axo têkwan ex na do axo di ex na eñênax.

¹⁶ Awa têkane gê anjiŷ kêm añaşpara and owun and Kaxanu aŋ, mênj ar gê oyekax do gê axaŷênan an, ebo dëcaxênënd nand ŷapêk na.

5

¹ Enimin, aşadaxan alêngw ar ex yo, ala kêno fitënd mërêxand ir bela, eno pëxwênaxên andiyên and Kaxanu aŋ. Awa mênj ebi dinënd

ocadaxa ok gë beber këni wëlarawënd bën do gë oyel or kënëbi lasëgund ol, eni cotaxën eteban ed beñëñenax bendebën el gër Kaxanu.

² Aşadaxan alëngw an abujan këbi bujanënd bër sitarak bën do gë bër kë lifënd şapela bën gayikako mën dën asitara sitara ko, do alif ko lifënd bandëmar.

³ Në end ositara orexëm olo şapëk exo dixënënd şadaxa ir beñëñenax bendexëm in andamat gë ir beñëñenax bend bulunda dek in.

⁴ Xarak ala ax yatand na gë andexëm dën or gapak or exo gixën aşadaxan alëngw ol. Ar kë hi an, Kaxanu këno yatand ang yata baño Aharon, akarëk ak.

⁵ Mondako fo ex end Kërisët eñ, axo yata ex na gë andexëm enjaran end exo gi aşadaxan alëngw eñ. Barikan Kaxanu yata këno and fel baño: «Wëj ex Asëniwën, wëno wa rëw ki dorow.»

⁶ Ang rek bête gër Oñëgw Omënëk ak: «Wëj aşadaxan ar din ir din hi këy ang ebaxo Melëkisedek ak.»

⁷ And hi baxo Kërisët gër ebar ro an, aşale baxo şalend akey amat, oniw ol kë wëhind caw do ongwën on kë şarënd. Kaxanu, mën ar xor bax eño dacët gër ecës an, baño xarand do ayakali yakali baño cale indexëm in gayik abaxët baxo baxëtënd endexëm eñ.

⁸ Ado ga exo Asëniw ar Kaxanu, toro ind ex yo soro ko, exo nangaxën ang yëkak ema ed ebaxët ed Kaxanu ak.

⁹ And faş ko an, şotën këbi apexa and din ir din dek bela bër këno baxëtënd Kaxanu bën.

✧ 5:5 5.5 Calemoñëw 2.7 ✧ 5:6 5.6 Calemoñëw 110.4

10 Ata Kaxanu sana kênjo exo gi aşadaxan alêngw ang hi baxo Melêkisedek ak.

End eñawêta ed Kaxanu eñ

11 Gêr endey eño, bendanjêm ebax mun pelëra do bend lakêk ebax mun payên gayik wên anjun pênind na aýand.

12 Enimin, wên anêka hi don bêsëyali bër bend lakêk gayikako elod anêka fo wël kên eyeyan ed Kaxanu el. Barikan mocala kên şaland enun tÿyali bapela band saxêk gêr eyeyan elo bañ. Xali gêrêgako omêr fo kên şebënd gayik an korënd na en yamb ecemar.

13 Xarak ar kê şebënd omêr fo an, axo kor na eño pëni eyeyan ed kê yëlënd or şenene el: itox imeja fo bayi ko.

14 Barikan ecemar el, mène ngêñ bend lakêk gêr eyeyan ed Kaxanu beñ, bëxarêk kê yambënd, bër fëni kêbi epitëndêr ed enjekax do gê eñênax gêr bandixa bandebën bën.

6

1 Awa mên ex, ga seb kêne ako etÿya ed bend saxêk gêr eyeyan ed Kêrisêt el, tÿyane bend lakêk beñ, nêngwêtêrêxe edêda el mène ngêñ: enêngwêt ed ola el, gê ekwëÿeta ed bend gê ofêcak kê m el, gê ekwëta ed Kaxanu el,

2 gê ewunëtaran ed gê men el, gê ecalen ed moñëmba el, gê ekani ed gêr ecês el, do gê kiti ind din ir din ind yatir kê xwêt ngwên in.

3 Biyi osëyali or ÿap kêbi bëxarêk ol kêne sëfe angëmêne aña ña ko Kaxanu.

⁴ Bela exëna bër ñoba këbi Kaxanu gë dal irexëm in, sëyin këbi oyël or gër orën ol, do yël këbi Angoc Amënëk aņ.

⁵ Anang nang këni onënga or kë yëlënd eyeyan ed Kaxanu ol do ang fangak ngwën ind kë yowënd ak.

⁶ Do bela bëjo and këni bakan ola oxarëk orebën aņ, ax mënd ex na ang këni nëngwëta gaşëxe ak. Gayikwa ata kë hi nangëde gaşëxe këno fikand Asëñiŵ ar Kaxanu an, do këno şëfëninind poyoma.

⁷ Enimin, ebar ed gër ed kë sëbënd laņ el, awët kë wëtënd do enedfa end nef këni yo ofëcak këbi yëlënd na bënëd bën. Kaxanu wa këbi rinënd oyekax olo.

⁸ Barikan angëmëne gër ebar elo, odëmbën do gë araf gëmëd fo lëguk, ebar elo ofëcak abi yël na, ax ye ex na, do ecor fo bayik.

⁹ Wën bëmaŷe bënd këbo balënd mbaņ bëņo, ado ga këmun felërand mondako, aŵa ŵa këmi mëne wën aşot kën şot er xëbënëk nëmëc in, mëne ngëņ apexa aņ.

¹⁰ Enimin, Kaxanu ar şenene hi ko, axo gi ex na asëmbak, axo kwëya na andiyen andewën aņ, bëte axo kwëya na ang ñan kën oŵac orexëm ak, ga kënëbi rëcarand ako bërëŵak endexëm bën.

¹¹ Barikan er ŷandi këbo ala kala exo bayi gë obal osëm or këņo balënd ol, en cotaxën dek bebër kën yarënd bën.

¹² Tëfëtëlindeñëbi bër xwëta këņo Kaxanu bën do bër buņak bën gayik bela bërako rako bën

kêbi yêl Kaxanu bend beya ko beŋ, bari këren danganan na.

End ebeya ed Kaxanu eŋ

¹³ Enimin, Kaxanu and beya kêŋo Abêraxam aŋ, gër oŵac orexëm fo yaşar baxo gayik ar xuca kêŋo ax gi ex na.

¹⁴ Are re baxo: «Dal ex, wëno mbaŋ kêmi yêl obetak ol do obaş orey ol moñëmb kêni ÿëmb[✧]».

¹⁵ Ata Abêraxam ga buŋa baxo, şotaxën baxo end beya baŋo Kaxanu eŋ.

¹⁶ Bela bën gër oŵac or ar ÿëmbëta kêbi kêni yaşarënd do eyaşar elo kê wăsinënd mêne ari dëŋ kêni ri end re kêni eŋ, ata gë eyaşar elo kê yirënd ecampëre el.

¹⁷ Ata andamat ex gë end Abêraxam eŋ, bërändëwëra andexëm bën ebax eni cot bebër beya baŋo Kaxanu ayêl kêŋo yêl bën. Do exo nangaxën Abêraxam mêne ari dëŋ ko ri er beya kêŋo in, Kaxanu baş ko yaşar ko.

¹⁸ Kaxanu, ebeya ed beya ko el do gë eyaşar ed yaşar ko el din axo nëngwët na. Awa biyi kemënëlebo beŋo gër ekwëta ed xwëta kënëŋone, gayikako dek seb kêne ene cënixëne bebër kêne yarënde ene cote bën.

¹⁹ Ang kê xwëşaxënënd kuluŋ in gër bëŋa nê end odun okwëşaxën od kêni lapënd polo gër men ok, mondako fo ex eyar ed kêne yarënde elo, mëŋ ÿëmaxënëk benjêw bendeŋi beŋ. Nê end bebër kêne yarënde beŋo kêne xucaxënënde anjëm amëgax and bax wedînd lëngwe ir Aciw and Kaxanu aŋ do kêne ŋatënde

✧ 6:14 6.14 Añanar 22.17

²⁰ lëf gër ed lëngwa ko Yesu në endebi, mën ar hik din ir din aşadaxan alëngw, ang hi baxo Melëkisedek ak.

7

End Melëkisedek eŋ

¹ Melëkisedek ijo, er hi baxo emun end angol and Salem do aşadaxan ar nang baŋo Kaxanu, mën ar ex yaŋ gër orën an. Yatir xaca baŋo Abëraxam ga hiw ko gër emer ed xorëgu babi bemun bëndanjëm el, aşalen şalen baŋo.

² Ata Abëraxam mën bête yël këŋo dim ir dek bebër xandëraw babi bemun beŋo in. Xarak and këne hateliye er wacayak oŋac orexëm aŋ, ata këne sêke mène eñanar eŋ, «Emun end or şenene» hi ko. Ekinëm eŋ, emun end Salem mène ngëŋ «Emun end obetak» hi ko bête.

³ Endexëm ani ñëgw ex na mène ar gë nëm, gë sëm do gë bërändëwëra hi ko. Bête ani ñëgw ex na nand ŷanak aniyandexëm do gë nand xwëtëk na. Do ga wëndër këni mondako gë Asëñiŵ ar Kaxanu an, hixën ko din ir din aşadaxan.

⁴ Watin mène Melëkisedek ar gapak hi baxo, mën yëlxën baŋo Abëraxam, axarëk arebi an, dim ir bebër xandëraw babi bemun gër emer in.

⁵ Bërändëwëra and Lewi bër kë rind andiyen and ocadaxa bën ŷap babi ebar ed dim ir Bëyisërayel el, mène ngëŋ dim ir bëmaŷe bëndebën in ang rek acariya and Moyis ak, xarak bën dek bulunda ir bër rëŵ këbi Abëraxam exëni.

⁶ Melëkisedek axo gi bana ar andêwëra and Lewi. Barikan mëŋ xana bax dim in gër otaxan od Abëraxam, do şena ko şalen këŋo ar beya baŋo Kaxanu an!

⁷ Xarak aye nang këne mëne ar gapak an këŋo şalenënd ar toc an.

⁸ Do bërändëwëra and Lewi bën ado ga hi bani bër ebax ex cës akey amat, mondako dëŋ bani xanand dim in. Barikan Melëkisedek mëŋ, laŋ abëngw exo ang këni reyand ak.

⁹ Ado Lewi, sëm ir bër kë xanand dim bën, ayël yël baŋo Melëkisedek dim in paß gë Abëraxam:

¹⁰ gayikwa gër oşat or sëm Abëraxam bayi baxo yatir fedër bani Melëkisedek gë Abëraxam.

¹¹ Awa kido bela bën aŋatën bani ŋatënënd or şenene ol paß gë oşadaxan or bërändëwëra and Lewi ol, gayikwa gër oşadaxan olo ex andëp and acariya and Moyis and yël bafi Kaxanu Bëyisërayel aŋ, inewă yowaxënëgu doxo aşadaxan aşëxe, ar ang Melëkisedek ak, xarak axo gi ex na ar andêwëra and Aharon?

¹² Gayikwa and nëngwëtak oşadaxan aŋ, anëngwëta nëngwëtak bëte acariya aŋ.

¹³ Do Yesu, Axwën arebi an wa, faß këŋo endey eŋo. Xarak gër nëng irexëm gabatak ax gi bana ar bax riyenind gër angëb.

¹⁴ Enimin, dek fo nang këne mëne Axwën arebi an arandëwëra and Yuda hi ko. Xarak Moyis axo de bana mëne bërändëwëra aŋo bën axor këni xor eni gi bëshadaxan.

End aşadaxan ar ang Melëkisedek eŋ

15 Watin bête end dal end kêbo wâsin kerêt mène aşadaxan aşexe ar yowêk ajo, awêndêr wêndêr kêni gê Melêkisedek.

16 Yesu ex aşadaxan ajo, do gê panga ind aniyandir din ir din in hixên ko, ax gi ex na paþ gê acariya and rêpên kêni bela fo aþ.

17 Gayikwa osede olo reyak Oñëgw Omênêk ok:

«Aşadaxan ar din ir din hi këy ang Melêkisedek ak✧.»

18 Mondako yepên ko Kaxanu acariya akarêk aþ gayik ax þayi bana gê panga, ax bo bana gê ofêcak.

19 Enimin, acariya and Moyis aþ ax korênd na ex nãta er ýandi kêþo Kaxanu in. Barikan paþ gê eyar ekêbênênaxik ed şot kêne el, axor kêne xore enêþo têkaye Kaxanu.

20 End aşadaxan ajo eþ, ayaşar yaşar baxo Kaxanu, þarikan end bêşadaxan bêşexe eþ, axo yaşar bana.

21 Ayaşar yaşar baxo and fel baþo Yesu aþ:

«Wêno Axwên an yaşarêk, axe cena na, aşadaxan ar din ir din hi këy✧.»

22 Mêþ ex, Yesu ex ar lêkayak eter ed gê Kaxanu ed nêmcak eter eñanar an.

23 Bête bêşadaxan bêrandêwêra and Lewi bën aýêmb ýêmb kêni ang bêtêra kêni gêr andiyen aþo ak gayik ecês el babi rêxêtênd.

24 Barikan Yesu mêþ din ir din ko liyand, oşadaxan orexêm ol ala ax bêteli na.

25 Bête mêþ fo xorêk eþi pexên din ir din bër kêþo sêkand Kaxanu ga xwêta kêno bën

gayikako din ir din ko liyand ebi karanaxënënd gër Kaxanu.

²⁶ Biyi cëŋ, ašadaxan alëngw arako ŷap bax enëŋo cote: awënëk, ar ax tēkand na eñëŋenax, ar gë amena kēm, ar ani barënd na gë bēwëndëran. Ata Kaxanu, ašadaxan alëngw ajo wëla këŋo gër ed xucak ex tongina yaŋ gër orën.

²⁷ Ax gi bana exo dind ocaɖaxa ok key yo key ang baxo rind ašadaxan alëngw ašëxe ak nē end bamena bandexēm do nē end band bulunda. Amat fo ri ko šadaxa in and yëlaya ko mēŋ dēŋ aŋ.

²⁸ Enimin, paɖ gë acariya and Moyis aŋ bano sanand ala asitarak exo gi ašadaxan alëngw. Barikan paɖ gë eyašar ed bëtëguk gër acariya aŋo el, Kaxanu asana sana këŋo Asëñiŵ, mēŋ ar faŷayak din ir din an.

8

End ašadaxan alëngw arebi eŋ

¹ Gër bend këne rende ðek, eŋo xurik ex këbën: ašadaxan alëngw šot kënëŋone na. Aŷëpa ŷëpa ko gër liŵ ir añëpara and owun or Kaxanu yaŋ gër orën.

² Fën ko riyenixënd, lëf gër Aciŵ amënëk, lëf gër aner and ðal, and ri ko Axwën Kaxanu, xarak ax gi ex na and ri këni bela.

³ Enimin ašadaxan alëngw ar ex yo, ala këno sanand ebi dinënd ocaɖaxa ok bulunda in gë bebër këni wëlarawënd bën do gë oyel or këñëbi lasëgund ol. Awa ašadaxan alëngw arebi an afo exo cotënd bebër ko rixën ocaɖaxa.

⁴ Kido gër ebar ro hi baxo, axo gi dona dën ašadaxan gayik bela exëna bër kër rind ocađaxa ang rek acariya ak.

⁵ Cale ind këni lëgwelind bëšadaxan bëjo in, etëfëtëli ed bebër ex yaŋ gër orën fo ex. Andamat ex gë end Moyis eŋ, and baxo rind aner and Kaxanu aŋ. Yama Kaxanu sitin baŋo mondako: «Nëkonël de aye, ey dixën ang aner and wăsinëgu këmi yaŋ gër etënd ak*.»

⁶ Barikan, gërëgako Yesu ex ašadaxan ar kër rind andiyen and xucak ekëbën gë and eter eňanar gayikako mëŋ ex aňatelindër ar eter ed wëlanëgu këbo bekëanaxik bend beya këbo Kaxanu an.

⁷ Enimin, kido eter eňanar el šenene ebax, ang yandi baŋo Kaxanu ak, axo nëmb dona gë eter ecëxe.

⁸ Barikan Kaxamu are re baŋi bulunda irexëm in mondako:

«Wëno Axwën an ga re këme,
në eyow ex amëd and këme ri eter ekašax
gë bulunda ir Isërayel do gë ir Yuda aŋ.

⁹ Afitar kër fitar gë eter ed ri bame gë bëxarëk
bërebën el

and nëcëtëgu këmëni gër ebar ed Misëra aŋ.
Bën bayik ax tëf ex na baŋpela band eter elo baŋ
ata wëno seŋ këme ebal ed endebën el.
Wëno Axwën an kër yeyanënd mondako.

¹⁰ Do watin eter ed këme ri gë bulunda ir Isërayel
el.

And kër xuca baŋkey baŋo aŋ, wëno Axwën an ga
re këme:

* 8:5 8.5 Andocane 25.40

“Gër onden ondebën kême xwët bacariya
bandam baŋ,
gër oŵëkw orebën kême yëgw.
Wëno Kaxanu irebën kême hi
do bën eni gi bulunda iram.”

¹¹ Gabatak aŋo ñana na eŋo tÿyalind, ar angol
amat gë mëŋ an,
Gabatak aŋo ñana na eŋo pelënd imaÿe indexëm
iŋ:

“Wëj nangëlo Axwën an.”

Enimin ðek fo këne nang,
hik obaš ol, hik bëxarëk bën.

¹² Gayikwa axayënan ke xayënan xali mëni
teban betëmbak bendebën beŋ,
do ame ñana na me kwitand
beñëŋëxax bendebën beŋ[✧]»

¹³ Gayikako Kaxanu wăcëk eter ekinëm el
«Eter ekašax», eñanar el anëka xarëk. Xarak
aye nang këne er xarëk in anemi kë nemind.

9

End cale eŋ

¹ Gër eter eñanar, bapela hi baxëna band bax
rend mondake yăpëk ex gi cale iŋ, bëte aner and
ri bani na gër ebar ro eno calexënënd.

² Lëf gër aner aŋo šetëndër bani baciw baki
gë anjëm and xaw bani aŋ. Aciw añanar aŋ
bani wăcënd: «Gër ed wënëk». Na xwët bani
lambo ir gë ojana ocongoki in, gë atabël aŋ do gë
bamburu band oyël baŋ.

³ Aciw akinëm aŋ, and yabët anjëm amëgax
aŋ, bani wăcënd: «Gër ed wënëk nëmëc».

✧ 8:12 8.12 Yeremi 31.31-34

4 Lëf na xwët bani: furëno ir kaņe, ir bani šoraxënenđ ašuru ir xwëšëna bani gë angiri in do gë kangara ir nëngi bani gë kaņe in. Polo gër kangara ir bax w̄atinalind eter ed gë Kaxanu ijo el hi bax ikes ind kaņe ind šë laxën bani: eyamb ed këni w̄acënd man el, gë ošet or Aharon or nët bax xali fëtëfëtik ol, do gë oxaỹ oxi or ang bangomb-gomb or yëgwaxën baxo Kaxanu bapela band eter oņ.

5 Yaņ gër atënda and kangara, fiš banëbi batox bapësëfës band w̄atinalind banëbi omeleka od gë enjaran od kënebi w̄acënd Cerubeņ. Eñañ endeβën eņ bax laβënd atënda and kangara aņ, gër ed bani xošënd ošat or angunëtan and beñëjënax oņ. Bari ax gi ex na gëregako këmün faỹen beņo đek, gë betil ak.

6 Mondako bani xwëtërand beỹ bën lëf gër aner and eter do bëšadaxan bën laņ bani lilënd «Gër ed w̄ënëk», eni dixën bebër rëp bax gër cale bën.

7 Barikan «Gër ed w̄ënëk nëmëc», ašadaxan alëngw an gabat bax lilënd amat fo gër iniy gë ošat or eni cotaxën eteban ed bend lif këni oņ, mëņ do gë bulunda in.

8 Nand bayi bax aner and eter eñanar na, Kaxanu axo përet bana pere «Gër ed w̄ënëk nëmëc» ang këšo w̄asinënd Angoc Amënek ak.

9 Endey eņo apënëtal and amëd and hi këne ex. Er w̄acayak mëne oyël oņ do gë ocađaxa od eter eñanar ok abax xor na ex mënën owëkw or bër baņo šalend Kaxanu oņ.

10 Bapela baņo band bax sëyalind wayët bend eman fo bax: bend eyamb yamb, bend

ešebëceb, gë bend ewunëtaran ed gë men do gë bend rëp bax xali exo nëngwëtëra Kaxanu beŋ.

¹¹ Barikan and yow ko Yesu aŋ, hi ko ašadaxan alëngw ar benjekax bend šot këne gërëgako an. Aner and gër ed riyeni ko aŋ xurik ex këbën gë and gër ebar ro aŋ, ado ax gi na and ri këni bela.

¹² Mëŋ amat fo lil ko «Gër ed wënëk nëmëc» gë ošat orexëm oŋ dëŋ, xarak ax gi ex na de gë ošat or obeci, ba or oxey. Ata mondako ri ko ebo cotëanaxën apexa and din ir din aŋ.

¹³ Enimin ang rëp bax ak, awënën babi wënënënd bër buyarënyak bën, ošat or obeci do gë or ogaš or banëbi širëcirënd oŋ, gë eyëwën ed šambana ir ixey ir šadaxa këno momëlën ed banëbi fanënd el,

¹⁴ kaš ex ngwa ošat or Kërisët, mëŋ ar gë amena këm ar yëlayak gër Kaxanu gë panga ind Angoc and din oŋ. Awënën ko wënën owëkw orebi oŋ gër bandixa band gë ofëcak këm, enëŋo calexënënde Kaxanu, mëŋ ar kë yëlënd aniyan an!

¹⁵ Ata mondako hi ko ngëŋ Yesu aňatelindër ar Kaxanu gë bela gër eter ekašax: ašës šës ko ebi dacëtaxën bëwëndëran bën, bër babi nëpënd bapela band eter eňanar bën. Bën waceli këbi apexa and din and beya baxo ayël këbi yël aŋ.

¹⁶ Gayikwa gër ed ex kayëta ir obëteli, ir yëgw ko ala ang këni šetëred napul irexëm bër kë bëteliđ in, pere fo ko šës ala ajo ex gixën mondi end yëgw ko eŋ.

¹⁷ Kayëta ir obëteli in, enimin and ko šës ar yëgwëk aŋ fo këni fënënd, ofëcak ax yëlënd na angëmëne ar yëgwëk an abëngw bayi ko.

18 Mëñ ex, ado eter eñanar el dëñ axo pëb bana Kaxanu and bayik ošat ax car bana pere añ.

19 Gayikwa Moyis, pere fënën babi apela kala gër acariya, wël këni ðek bulunda in ðamana wëðaxën ko ošat or oxey do gë or obeci oñ, bar ko gë men oñ. Ga wëð ko omban ombarax ond opey do gë opat od atëx and këni wăcënd isop, yëmb ko gër ošat. Ata ga ko širëcir akayëta añ do gë ðek bulunda in,

20 ko rend:

«Watin ošat or seraxën kën gë Kaxanu oñ».

21 Mondako fo širëcir baxo gë ošat oñ aner añ do gë ðek oýënga or cale or hi bax lëf na oñ.

22 Ata ang rëpëk gër acariya ak, bebëranjëm bani wënënënd mocirëcir gë ošat oñ, ex mënaxën. Do angëmëne ošat ax car ex na, Kaxanu axo tebanënd na beñëñëx beñ.

End šadaxa ir Yesu eñ

23 Angëmëne ocaðaxa od gë ošat kë wënënënd bebër ex gër ebar ro bamatinali band bebër yañ gër orën bën, awa bebër ex yañ bën bëte gë ocaðaxa od xurik ex këbën kë wënënënd.

24 Enimin, Kërisët alil dëñ lil ko gër orën, ebo karanëxënd gër Kaxanu gërëgako. Axo ðil ex na në aner and cale and ri këni bela, and hik amatinali fo añ.

25 Bëte alil lil ko gër orën xarak ax gi ex na exo yëlayax šadaxa bakëlëbëð bandanjëm, ang baxo rind ašadaxan alëngw ak, mëñ ar bax lil niy yo niy «Gër ed wënëk nëmëc» gë ošat or oyel oñ.

☆ 9:20 9.20 Andocane 24.8

²⁶ Kido Kërisët axo dîl bana amat fo, bakëlëbêd bandanjëm soro doxo elod ga ŷanak ngwën inj. Barikan gërëgako, and saxëguk ekwët ed beŷ dek aŷ, ŷanayaw ko amat fo exo dāwaxën mbëña ind eñëŷenax inj gë ŷadaxa ir rin këbi in.

²⁷ Ala an amat fo ko ŷësënd, ata Kaxanu eŷo kiti.

²⁸ Mondako fo ex bête end Kërisët eŷ, amat fo yëlaya ko ŷadaxa gër ebar ro exo dëxëtaxën beñëŷenax bend bela bëranjëm. Do abaka ko bakaw akinëm ebi pexën bër ŷëni këŷo bën, xarak ax gi ex na exo dëxët eñëŷenax eŷ.

10

¹ Enimin, acariya and Moyis aŷ, er hik wayët eñaŷ end benjekax bend kë yowënd, ax gi ex na benjekax beŷo dëŷ. Mëŷ ex, acariya aŷ din ax kor na ebi yël ola or faŷayak ol bër këŷo sëkand Kaxanu bën paŷ gë ocađaxa od rëpëk niy yo niy ok.

² Kido ocađaxa oko aŷënën bax wënënënd, elod anëka fo seb doni edi el gayikako amat fo wënën doŷi bër këŷo ŷalend Kaxanu mondako bën xali eni kwëya beñëŷenax bendebën beŷ.

³ Barikan ocađaxa oko babi xwitanënd niy yo niy beñëŷenax bendebën beŷ.

⁴ Gayikwa oŷat or ogaŷ do gë or obeci oŷ ax kor na dëŷ ex dëxët beñëŷenax beŷ.

⁵ Mëŷ ex, Kërisët and yow ko gër ngwën ro aŷ, afel fel këŷo Kaxanu:

«Wëj axi ñandi ex na ŷadaxa,
axi ñandi ex na eni yël ŷëŷ,
barikan wëj yël ke eman.

⁶ Wěj ay cala ex na ocaɗaxa:
hik od momëlën, hik od eteban ed beñëñënax☆.»

⁷ Ata re këme bëte:

«Në eyeli eme gër ngwën ang yëgw këni gër
akayëta and monëkw ak,

në eyeli eme Kaxanu, me di oñandi oday ok
ang yëgw këni endam ak gër Oñëgw Omënëk☆.»

⁸ Er yāna baxo re ko:

«Wěj axi ñandi ex na ocaɗaxa,
axi ñandi ex na eni yëlëra beÿ,

do ay cala ex na ocaɗaxa

hik od momëlën, hik od eteban ed beñëñënax.»
Xarak ocaɗaxa oko, ang rëpëk gër acariya ak dëñ
ebax.

⁹ Baš ko bëte:

«Wëno er yow këme me di oñandi oday ok.»

Awa mondako yepën ko ngëñ ocaɗaxa okarëk ok
ex bëtaxën irexëm in.

¹⁰ Në end oñandi oko, wënaxën këne pab gë
şadaxa ir eman end Yesu Kërisët ir rëxëtëk amat
fo beñëñënax in.

¹¹ Aşadaxan ar ex yo, axwëşa baxo xwëşand
key yo key exo di andiyen andexëm añ. Lañ baxo
rind ocaɗaxa ok, oko fo, oko fo, bari din abax
xorënd na ebi dëxëtën bela bën beñëñënax beñ.

¹² Barikan Kërisët mëñ, amat fo yëlaya ko
şadaxa ir beñëñënax do ye ko kwël yëpax ko
din ir din gand liw̃ ir Kaxanu.

¹³ Do gërëgako, Kaxanu fo këño şënind eño
korën din ir din bërangoÿëra andexëm bën xali
eni gi ambëñaxën andexëm.

14 Enimin, paþ gê şadaxa ibat fo yêl kêbi din ir din ola or faýayak ol bela bër wênên kêbi bën.

15 Ata Angoc Amênêk aþ reyak kerêt gër ndebi endey eno and re ko:

16 «Axwên an rek:

“Nêkoyin eter ed kême ri gê bën el

and kê xuca bakey baþo aþ,

alên kême lën bacariya bandam baþ gër owêkw orebên,

aýëgw kême ýëgw gër onden ondebên*.

17 Din ame ñana na me kwitand beñëñenax bendebên beþ,

bête din ame ñana na me kwitand betëmbak bendebên beþ*”.

18 Xarak gër ed hik eteban ed beñëñenax, şadaxa ir eteban ed beñëñenax ax bond na ga kêni rind.

End etêkar ed gê Kaxanu eþ

19 Awa bêmaýe, alil fo bayi kêbo gê anjiý kêm xali «Gër ed wênêk nêmec» paþ gê oşat or Yesu oþ.

20 Fëña ixaşax ir kê yêlënd aniyan fêrêtên kêbo Yesu and ñesik anjëm amëgax and bax wedînd «Gër ed wênêk nêmec» aþ. Xarak anjëm aþo bax wâtinalind eman endexëm eþ.

21 Ata biyi, aşadaxan alëngw wa şot kënëñone, Kaxanu yata kêþo exo kadacënd ekun edexëm el.

22 Awa təkandëñone Kaxanu gê obal osëm or dal, kwëtandëñone gê anjêlan aþ dek. Owêkw orebi oþ wênên ko gê oşat or Yesu oþ, anjêlan añëñenax ax bo ex na. Bête beman bendebi beþ neb ko gê men omênêk.

* 10:16 10.16 Yeremi 31.33 * 10:17 10.17 Yeremi 31.34

23 Kwëtayane êenene end këne yarënde eñ, end këne reyarande poyoma eñ, kërebo ñëpëgënanënd na gayik ar bëya këbo an, mokwëta hi ko.

24 Nêkonarëndëne andebi rebi añ, ene tëfëteliraxënënde gër añana do gër bandixa banjekax.

25 Kërene ñawëtand ex na amara andebi añ ang wata këni bërëwãk bërëmar ak. Barikan kemëndërendëne andebi rebi añ, adofa ga nang këne ako mëne anëka kë saxëgund akey and ko bakaw Axwën añ.

26 Enimin, angëmëne mama dëñ këne wëndërande ga nang këne ako aye ðal in, nangëne mëne şadaxa ir eteban ed beñëñëx ax gi ex na.

27 Er këbo bayi wayët oşën or gë anjiy atëm kiti ind Kaxanu in, angodux atëm and këbi şoraxën bër këjo wëşënënd bën.

28 Ala ar wëndërak paß gë acariya and Moyis an, ala w këno lawënd gë axaÿënan këm angëmëne otede oki ba otas reyak mëne awat wat këno ga ko wëndëra.

29 An yëland na nde mëne pit fo kë yëka kiti ind ar këjo yaf Asëñi w ar Kaxanu an, ar kë yepën oşat or seraxën këni Kaxanu gë bela do wënaxën këbi oñ. Ar kë rind mondako an në ecir eño Angoc Amënek and nangën këjo oyekax or Kaxanu añ.

30 Gayikwa anang nang këneñone ar rek:
«Wëno kë xitind, wëno kë wãşananënd».

☆ 10:30 10.30 Acariyakinëm 32.35

Wëno kê şosënd bandixa baŋ do bête

Wëno Axwën an kêbi xitind bulunda iram in[☆].»

³¹ Mbaŋ kënjo yëkad ar faß kënjo kiti ind Kaxanu, mën ar kê yëlënd aniyar an.

³² Kwitayin er hi baŋun gër ŷanar in, and ņoŝa kënun end d'al end Kaxanu aŋ. Bakey baŋo, mbaŋ şënd ban do mbaŋ soro kën, barikan xemëna kën mondako dën.

³³ Bandëmar poyoma banun şirërand do banun rixërand. Do bandëmar anjëlan andewën aŋ gand bër kënëbi rixërand ang wën ak bën bax şaŋënd.

³⁴ Enimin, axaŷënan baŋun xaŷënanënd bandepëra baŋ. Aŷa ŷa kën gë onënga fo enun kandëra ŝacota bandewën baŋ, ga nang kën mëne ŝacota band xucak ex këbën, band kënun ŝayi dîn ir dîn baŋ, şot kën.

³⁵ Awa gë er kën yarënd ijo kën şotaxën oyël osëm, këren d'angangan na.

³⁶ Enimin, aŷap ŷapëk en ŝuŋand mbaŋ do en kemënalind oŋandi od Kaxanu ok, eŋun yëlxën er ŝeya ko in.

³⁷ Gayikwa Oŋëgw Omënëk ok rek:
«Tëkër fo ŝayik, ax nëka na exo ņatëgu
ar kê yowënd an, axo d'egënanaw na.

³⁸ Ar şenene an, gë ekwëta ed xwëta ke el ko liyand,

ŝarikan angëmëne aseß seß ke,
wëno axe nëngan na endexëm eŋ[☆].»

☆ **10:30 10.30** Acariyakinë 32.36 ☆ **10:38 10.38** Abakuk 2.3-4

³⁹ Biyi cêṅ, axwëta xwëta kënëṅone Kaxanu ex pexaxën benjêw bendeḃi beṅ, ane gi exe na bër kēṅo sebënd Kaxanu do eni nemi bën.

11

End ekwëta eṅ

¹ Ekwëta el ex, ema ed enim mëne Kaxanu ayël dēṅ kēbo yël bend këne yarēnde beṅ do mëne beḃër ane watēnde na bën ahi dēṅ hik.

² Paḃ gē ekwëta el, reyaxën këni osede oyekax or bēxarēk bër wā bax endexēm bën.

³ Paḃ gē ekwëta el, nang këne beḃër këne watērande gēr ngwën bën, Kaxanu nēcētēguk gēr beḃër bayik ane watēnd ex na.

⁴ Gē ekwëta el, rixën baxo Abel šadaxa ir xēbën bax nēmēc gē ir ri baxo Kaṽe in. Gē ekwëta el, šotaxën ko osede or mëne ar šenene hi ko, ang reya ko Kaxanu dēṅ ga xana ko ocaḃaxa od Abel ok. Gē ekwëta el, ko yeyanënd Abel xali gērēgako ado ga šēs ko.

⁵ Gē ekwëta el, yexën ko Enok abēngw xali gēr Kaxanu xarak axo cēs ex na mocēs. Enimin, ḃamana Kaxanu eṅo mēlaxën Oñēgw Omēnēk reyak mëne Kaxanu anēngan baṅo nēnganënd endexēm eṅ.

⁶ Ala ax kor na exo dind er kēṅo nēngan Kaxanu in angēmēne aṅo kwëta ex na. Gayikwa ar kēṅo sēkand Kaxanu an, afo exo ma mëne ahi dēṅ hi ko do mëne ašos kēbi šosënd bër kē šaland eno nang bën.

⁷ Gē ekwëta el, nangaxën baxo Nowe beḃër elod ala ax wat bana pere bën. Kaxanu wa sitin baṅo do mēṅ balēkēnali ko xali ri ko Akuluṅ and

fexaxën bani mën̄ gë ekun edexëm el. Nowe ga ri ko en̄o, nêpaxën babi bela bër hi bax angwën aņo gër ebar ro bën. Ata nê end ekwëta elo, šotaxën ko or šenene ol gër Kaxanu.

⁸ Gë ekwëta el, w̄axën baxo Abëraxam exo ye gër ebar ed beya baņo Kaxanu ayël kën̄o yël oxwën el, and w̄ac kën̄o aņ. Alama fo lama baxo fëña in nangërexe gër ed ko yend.

⁹ Gë ekwëta el, yexën baxo ang ar yeċa fo, gër ebar ed beya baņo Kaxanu. Do nangëde aliyer fo baxo lëgërand nê baner. Mondako bani lëgërand Isak do gë Yakob bërändëwëra andexëm bën xarak bën bëte erebat beya babi.

¹⁰ Gayikwa Abëraxam ašëni baxo šënin̄d angol and gë bameņ band gë edëċa ekemax aņ, angol and bay ko Kaxanu ang yëla ko aņ.

¹¹ Bëte gë ekwëta el, xoraxën baxo Sara exo cot acël ado ga xar baxo do hi baxo bëte asoxari aboroxok. Anang nang baxo mêne Kaxanu, mën̄ ar beya baņo an, ar mokwëta exo.

¹² Mën̄ ex, nê ala abat, ar xar bax xali xurik, šanëgu kën̄i obaš or yëmbëk ang owal or gër orën ak, ang edini ed gër bëņa ir angwëngw ak. Do obaš olo, ala ax kor na ebi pën.

¹³ Bela bëjo ċek, Kaxanu xwëta bano xali šës kën̄i cotërexe febër beya këbi bën. Barikan awat bani watënd beņo xali këfi nëngandërand ado ga bayi bax caw. Areyara bani reyarand poyoma mêne bën bëliyer do bër okucan fo hi kën̄i gër ebar ro.

¹⁴ Enimin, eyeyan edebën elo këbo w̄asinënd mêne bën ebar ed gër ed kën̄i lëg bani šaland.

15 Kido axofi xofi babi ebar ed gër ed şanëgu këni el, aşot şot bani amêd and eni bakaxën aŋ.

16 Barikan edëg ed xurik ex këbën bani şaland, mène ngëŋ edëg ed gër orën el. Mëŋ ex, Kaxanu aŋo cëfënan ex na eno dend mène Kaxanu irebën exo gayikwa mëŋ xëñënan këbi angol.

17 Gë ekwëta el, hi baxo Abëraxam aŵelëk eŋo međ asëñiŵ Isak do eŋo cađaxa and ri baŋo Kaxanu atëy aŋ. Asëñiŵ arexëm ar tañ an hi bax eŋo cađaxa mondako, xarak Kaxanu anëka beya baŋo beberanjëm.

18 Kaxanu ga fel baŋo wa: «Paß gë Isak këni şënar bërändëŵëra andey bën✧.»

19 Abëraxam axwëta xwëta baŋo Kaxanu mène axor xor ko eŋo kanin ala an ado exo cës. Ata Kaxanu nê eŋo ŵaşaxën baŋo Abëraxam asëñiŵ: endey eŋo apënëtal ex.

20 Isak, paß gë ekwëta el xaraxën baŋo Kaxanu beber ŷap bax ebi yël Yakob do gë Esawu ecan ecan bën.

21 Yakob, paß gë ekwëta el şalen babi mopoxi bosëñiŵ bor Yosef. Ga xemënxën ko oşët orexëm ol, xaraxën baŋo Kaxanu damana exo kotixën.

22 Yosef, paß gë ekwëta el reyaxën baxo damana exo koti mène Bëyisërayel bën aşan këni şanëđ ebar ed Misëra el. Afel fel babi ang këni rid oşapar orexëm ak.

23 Bëxarëk bër Moyis bën, paß gë ekwëta el şonaxën bano Moyis opacaŵ otas elod ga rëŵ këno. Awat wat bani mène itox ikëbënxaxik hi

✧ 11:18 11.18 Añanar 21.12

baxo do ani yêda bana eni nêp end re baxo emun eŋ.

²⁴ Moyis bête, paþ gê ekwêta el, hêpaxên baxo and raf ko aŋ eno dend mêne asêniw ar abiw ar Farawoŋ hi ko.

²⁵ Er fecan baŋo eno dixêrand andamat gê bër ex bulunda ir Kaxanu bën xarak axor xor baxo eŋo nêngandêrand amêd fo gê bër kê rind beñênax bën.

²⁶ Napul ir gêr ebar ed Misêra in mbaŋ xêbên bax, barikan Moyis fecan kêŋo eno cus ang ebax eno cus Afexên ak gayik caw baxo watênd acoşa and kê yowênd aŋ.

²⁷ Paþ gê ekwêta el şanaxên baxo ebar ed Misêra el yêdarêxe oxoŷ or emun ol gayik axemêna xemêna baxo ang ar kêŋo watênd Kaxanu fo, mên ar ex beŋ an.

²⁸ Bête paþ gê ekwêta el rinaxên babi Ofêna or Apexa ol bulunda ir Isêrayel in ang fel baŋo Kaxanu ak. Do oşat or oyel or hâş banêbi oŋ fel babi eni nêm gêr owêt or bêciw bëndebên kedi ko lil meleka ir kêbi lawênd bêtox bênanar in.

²⁹ Bêyisêrayel bën, paþ gê ekwêta el xegêtaxên bani Angwêngw Ambarax and şapêr bax eni kucaxên ang gêr ebar eŋaŷek fo aŋ. Xarak and xacêra kêbi Bêmisêra enêbi têfa aŋ, men oŋ bakak do sêwêra kêbi.

³⁰ Bête paþ gê ekwêta el yamêraxên bani bameŋ band xecexên bani angol and Yeriko baŋ, ga bêta kêni bakey banjongêbaki.

³¹ Raxab, asoxari aŷacaxik an paþ gê ekwêta el bayik axo nemixên bana gê bêrangoyêra bën gayik aşon şon babi gê oyekax ocambenjar oki

od Bëyisërayel od yow bax yir fo gër enang ed ebar edebën ok.

³² Bête end fe bayik me deya? Amêd aŋ bayik ame cot na mun pelëraxën enimin end Şedewoŋ eŋ, end Barak eŋ, end Samësoŋ eŋ, end Yefête eŋ, end Dafid eŋ, end Samiyel eŋ do gë bënd bêlawênel bêşêxe bër Kaxanu beŋ.

³³ Paß gë ekwëta el xoraxën banëbi bër gër owar oşêxe bën. End şenene eŋ sëf bani, aşot şot bani er beya babi Kaxanu in, bête aşëmin şëmin banëbi ojëraŋ.

³⁴ Alomin lomin bani bongodux botëm, afece fece babi ecës ed moŋaş gë duxuma el. Aşëxwëra şëxwëra bani barikan fak këni. Afanga fanga bani gër ower xali wăy kënëbi ocoroda odıyer ok.

³⁵ Bësoxari bër xwëta baŋo Kaxanu bën axana xana banëbi bërebën bër xanik gër ecës bën. Do bër xwëta baŋo Kaxanu bërëmar, mbaŋ narëndëra banëbi xali gër ecës bari ani ma bana enëbi dacët eni cotaxën aniyan and xucak ex këbën aŋ, and këni xanid gër ecës aŋ.

³⁶ Bëjo bête alëşëra banëbi lëşërand, aşew banëbi şewënd, afokëra banëbi fokërand, do afëra banëbi fërand.

³⁷ Bëjo bête alaw banëbi lawënd mopëtëra gë oxaŋ, bëjo bête aŋaş ŋaş banëbi gë otagangoŋ do gë oduxuma. Bëjo bête bër gë iciw këm hi bani, ayexëra fo bani yexërand do bani şudand bacud band banar band opey do gë band obeci. Bën yoweŋ ani cot bana do bela bën arixëra banëbi rixërand, anarëndëra banëbi narëndërand.

³⁸ Do bela bëjo axuri xurik ang ye bani ak, ado

bêr gêr ngwên ro bën abi ñap bana eni diyard andamat gê bêjo! Barikan ed ofadawe el, ed osënd el bani yexêrand do ebani lakirand gêr okel do gêr batimba.

³⁹ Do end bela bêjo ðek eñ, osede oyekax reya këni ga xwêta baño Kaxanu, bari ani cot bana er beya ko in.

⁴⁰ Enimin, Kaxanu bebêr xurik ex këbên wêxêtan këbo. Mên ex, ax ñap bana eni ñatênêdo ola or faÿak ol biyi kêm.

12

End ekapina ed gêr ocopak eñ

¹ Awa biyi bête, gayikako otede odanjêm xeta këbo, tebêne bend këbo wedind ene yexêne anêngw lêngw beñ do gê eñênax end këbo şêrand aÿand eñ. Ang bêr kê xaşêrênd xali gêr eñata fo, kemênane biyi bête gêr ekwêta xali gêr eñata.

² Pabênêñone din Yesu fo. Mên nedêk ekwêta el gêr oÿêkw orebi, bête mên fo kê rafênênd xali ex paÿaya. Ga baxo yêland end onênga or ko şot eñ, waxên baxo eno ðaw nê kêrêwa, ado ga şêfên bax ecês ed mondako el. Barikan gêrêgako, anêka xetênax këño Kaxanu gêr liw ir añêpara and owun orexêm.

³ Enimin, yêlayindên end Yesu eñ, mên ar buñak eni pabêr gê bêwendêran bêr şus baño bën këdi kên sêkwêra do eñun cena.

⁴ Gêr emer ed gê eñênax, wên an mer ex na pere xali ex car oşat eñ.

⁵ Axwëya nde xwëya kën ang bamun felërand en kemëna gër bend Kaxanu ak, ang obaâ orexëm fo mondako:

«Asëñiwën, yëlarayind and ki wërêşëtënd
Axwën aŋ

do kërexi cenand na and ki rexërand aŋ.

⁶ Gayikwa Axwën an awërêşët këbi wërêşëtënd
bër ñan këbi bën,

aşew këbi şewënd bër ex obaâ orexëm bën[☆]»

⁷ Awa wën, eŋun wërêşëtaxën kën soroxënënd gayik ang obaâ orexëm fo wëlaya këŋun. Axarëk ar fe bayik aŋo wërêşëtënd na itox indexëm iŋ?

⁸ Bari angëmëne Kaxanu aŋun wërêşëtënd na ang këbi wërêşëtënd dek obaâ orexëm ak, awa wën an gi ex na enim obaâ orexëm.

⁹ Gayikako ala kala gë faba ir baŋo wërêşëtërand do ir fëb këŋo hi këne, awa aŋap ŷapëk enëŋo pëbe nëmëc Kaxanu, mëŋ ar ex Faba ir bangoc an, ene cotaxëne aniyan aŋ.

¹⁰ Opaba odebi ok, awërêşët banëbo wërêşëtënd ang bafi ŷapanënd ak në bakey fo. Barikan Kaxanu, ene betaxëne do ene cotaxëne ola owënëk ol ang mëŋ ak, këbo wërêşëtaxënënd.

¹¹ Dal ex mëne aşamina ko şaminand ala an and këno wërêşëtënd aŋ, aŋo nëngandërand na. Barikan and kë nekana aŋ, aşot ko şotënd obetak ol do gë or şenene ol paŋ gë ewërêşët elo.

¹² Awa mëŋ ex, kangëtayin otaxan od sëkwërak ok do kemënin olëkëna or këŋo rëgënënd oŋ.

☆ 12:6 12.6 Andorenik 3.11-12

13 Bête diwayindën aniyân and šenene eni kemaxën gër ekwëta bër sitarak bën, bari këreni wëcënd na.

End bapela eŋ

14 Calayindën angwëlëra and gë bëla dek aŋ do gë owënëk ol gayik angëmëne an cot ex na beŋo, gabatak aŋo wat na Axwën an.

15 Titinayin, ala kërex dëcaya na oyekax or Kaxanu ol; ala kërex pena na oxoŷ gër emëkw edexëm xali ex dëg do ex gi gë odëmbët gayik angëmëne mondako kën rind ata kë wonjo gër amara andewën do bëranjëm eni buyar.

16 Titinayin, këren wata na asëk alakirand fo in! Këren dind na ang ri baxo Esawu ak, mëŋ ar bax yepënënd bënd Kaxanu ga fan baxo oxarënak orexëm gë ecemar an.

17 Anang nang kën mëne ga nëkanak, and ŷandi baŋo exo bëteli obetak aŋ, sëm afela fela baŋo. Ado ga baxo sesënd, er ri baxo in ax mënd bana exo nëngwët.

18 And sëka këno Kaxanu aŋ, an tëka bana er kën xor en dëkëra: ax gi bana angodux and xafa-xafa; ax gi bana ecamëdan, ax gi bana ongoc otëm.

19 Bête an wël bana ofarix or kereloŋ, an wël ex oniŵ or Kaxanu ol ang wël bani Bëyisërayel akarëk ak xali re bani gwac faxët këni.

20 Gayikwa owëkw oŋ yëbu babi, and re ko Kaxanu: «Ar kë xwixëta yo etënd elo, ado ex gi emacar, pëtërayidëno gë oxaŷ xali exo cës*.»

* 12:20 12.20 Andocane 19.12-13

21 Er bani watënd in, aŷigën ŷigën bax xali re ko Moyis: «Dek eme anjiŷ aŷ xali ke rëgënënd✧!»

22 Barikan wën etënd ed Siyoŷ el, angol and Kaxanu aŷ, mën ar gë aniyân an, sêka kën. Yerusalem ir yaŷ gër orën in, gër ed kënî fedërënd ofëna omeleka ok owaxe owaxe, sêka kën.

23 Asêka sêka kën amara and obaš olëngw or Kaxanu aŷ, amara and bër ŷëgw këbi Kaxanu yaŷ gër orën aŷ, mën ar ex axiti bela dek an, axiti ar benjêw bend bër šenene bër gë ola or faŷayak an.

24 Asêka sêka këno Yesu, mën ar wāk ex car ošat orexëm ebo wunëtaxën an. Mondako hi ko aŷatelindër ar eter ekašax ed ri ko Kaxanu gë biyi el. Do ošat orexëm oŷo kë yeyanënd nëmëc gë or Abel oŷ.

25 Titinayin, këren űëpënd na eno baxët ar këŷun felërand an. Enimin, angëmëne Bëyisërayel bër bax ħëpënd eno baxët Moyis, mën ar babi felërand gër ebar bën, ano cana bana Kaxanu gër kiti, kaš ex ngwa biyi. Anëŷo canaye na angëmëne anëŷo baxëtënd ex na ar këbo felërand elod gër orën an.

26 Akarëk aŷ, and kë wëli oniw or Kaxanu aŷ, ebar el arëg bax rëgënd. Barikan doro doro, Kaxanu abeya beya këbo mondako: «Bëte amat bayik, wëno dën kë sëngërëbëtëra, ax gi na ebar el fo, barikan gë orën ak dek✧.»

27 Eyeyan ed rek «Bëte amat bayik» el këbo wäsinënd mëne beber ri ko Kaxanu do kë

sêngërëbêtand bën, ašapër kē šapër ex bayixën
bebër ax kor na ex têngërëbëta bën.

²⁸ Bëte gayikako owun or ax têngërëbêtand
na ol šot këne, calendëŋone Kaxanu ang këŋo
nëngan ak, gë ekwëta el do gë anjiŷ aŋ.

²⁹ Gayikwa Kaxanu mëŋ ar xwën këbo an, ahi
hi ko bëte ang xodux or kē bëlënënd fo✧.

13

End aniyān and šenene eŋ

¹ Kemënayin eŋun balërënd andewën rewën
aŋ, ang bër acël amat fo.

² Këren kwëyand na ekwëtaya ed bëliyer
el gayik bërëmar mondako xwëtaya banëbi
omeleka, nangërëxe.

³ Kwitayindënëbi bandepëra baŋ nangëde gë
bën bar kën gër epëra fo. Kwitayindënëbi
bër kënëbi rixërand bën gayikako wën bëte gë
beman bend kē xor ex toro hi kën.

⁴ Eñër el, gilex er fëb këni bela dek, do angaw
and bër gë ašan aŋ, ewënëk. Kaxanu axiti këbi
xiti bëyacaxik bën do gë bër kē rind orekar bën.

⁵ Bebër kën rind gër aniyān andewën bën,
këren dind na nē end aŋana and kodī.
Nëngandërayindëleŋun gë er šot kën in gayikwa
Kaxanu mëŋ dëŋ are re ko:

«Din ami teb na do din ami ñaŋëta na✧.»

⁶ Mëŋ ex, axor këne xore ene deye gë anjiŷ këm:
«Axwën an ex ar ke rëcarand an;
ŷoweŷ ame yëdara na

✧ 12:29 12.29 Acariyakinëm 4.24 ✧ 13:5 13.5 Calemoñëw 118.6

gayikwa eñeñenax end fe ngwa ko xor exe di ala?»

⁷ Kwitayindênêbi bër ex bëlëngw bërewën bën, bër nangën kēñun eyeyan ed Kaxanu bën. Calayin en nang ang bani liyand ak xali xwëtëk bakey bandebën bañ. Tëfëteliyindênêbi gër ekwëta edebën.

⁸ Ang hi baxo Yesu Kërisët ganëka ak, mon-dako fo hi ko doro, bëte xali din ir din.

⁹ Ala këreno teb na eñun yifa gë osëyali or fitarëk gë or nang kën ol. Bon yek en kemëna gë oyekax or Kaxanu ol gër owëkw orewën. Bari kërex gi na gë bapela band bebër yapëk, ba bebër ax ñap ex na en yambënd gayik bër sëfëk beño bën ofëcak ani cotaxëne ex na.

¹⁰ Bêşadaxan bër gër aner and cale and Bêşewif bën abi ñap ex na eyamb ed er këne şadaxande biyi gër angëb andebi in.

¹¹ Enimin, yās er owăcar or banêbi ñaşënd eñ, nacët edëg el bani bënëlänxënd. Oşat oñ fo baxo wëland aşadaxan alëngw an lëf «Gër ed wënëk nëmëc» eño karaxën Kaxanu eteban ed beñeñenax el.

¹² Mëñ ex, Yesu bëte nacët angol añ narëndëra bano xali law këno, ebi mënëanaxën bulunda in gë oşat orexëm oñ.

¹³ Awa biyi bëte, canëne edëg el, ene yexëne gër ndexëm do buñane enëbo cus ang şus bano mëñ ak.

¹⁴ Gayikwa gër ebar ro, biyi ane cot exe na angol and bayi lañ añ. Barikan aşala këne şalande and kë yowënd añ.

15 Awa paþ gë Yesu, yêlênênone Kaxanu gë etël këm, şadaxa ir ojêkan in, mêne ngêj gë etëy edebi el, yasëndêne poyoma oŵac orexëm ol.

16 Kêren kwëyand na edi ed benjekax el do gë edëcar el gayikwa bejo ocadaxa od kêjo nenganënd Kaxanu ex.

17 Baxëtindën er kënun felënd bëlêngw bërêwën in, mayindën en di er kënun felënd in. Enimin, bën ex bër kê nêkonand benjêw bendewën bën do Kaxanu aŵêka kêbi wêkax ba mondake bani rind ejo. Diyindëlexëni gë onênga fo andiyen ajo, kêreni nêwëcarënd na gayik angëmêne mondako ex, wën ofëcak an cot na.

18 Calenindênêbo biyi, mokwëta xwëta kêmi mêne onden onjekax fo şot kêmi do nand ex yo, aŵandi ŷandi kêbo mi diyand şenene, ang ex yo.

19 Ga re kême, kemênayin ene karanënd Kaxanu exe yêlêli fêña ir kême bakaxênêli aŷand fën gër ndewën in.

Bendey bepelatar bej

20 Kaxanu, mênj ar kê yêlënd obetak an, axanin xanin kêjo gër ecës Yesu, Axwën arebi an, exo gixën axadac asëm paþ gë oşat orexëm or rinaxën kêbo eter ed din ir din oŷ.

21 Bëte Kaxanu yêlêlenjun ojaŵ od en koraxênënd dek er yek gër oñandi odexëm in. Do er ñan ko in, dilexo gër ola orebi, paþ gë Yesu Kêrisët, mênj ar xwênêk enjaran din ir din an! Amen!

Ofelar ol

²² Bëmaÿe, axara xara këmun: buÿayin en faxët eyeyan ed këÿun xemën elo gër ekwëta edewën. Ado er ÿëgwënëli këmun ijo, ax cak ex na.

²³ Dek ÿandi ke en nang mëne imaÿe indebi in Timote, anëka sebëtëli këno, axo bo ex na gër epëra. Angëmëne ataÿ ñatëgu ko ro, gë wëno këmi sëfërëli ene watërëxëye.

²⁴ Cëmayinëbi bëlëngw bërewën bën do gë dek bër ex bulunda ir Kaxanu bën. Bëmaÿe bënd ro gër Itali bëÿ ašëma kënun šëmand.

²⁵ Awa Kaxanu yëlëleÿun oyekax orexëm ol wën dek!

Oniyan
Oniyan: Oniyan (New Testament+)

copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Oniyan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Apr 2025 from source
files dated 29 Apr 2025

8b7902f3-5e35-5b89-86b2-c6da1be458b9